

[Per Federspiel.]

ved at indordne os under et egentligt fællesskab.

Denne intellektuelle vanskelighed præger jo også den højtærede udenrigsministers udtalelse om den udvikling, der er i gang i markedsplanerne. På dette punkt havde jeg indtryk af at røsten vel nok var Jakobs, men hænderne var Esaus, og med Esau sigter jeg til den højtærede økonomiminister og det parti, der står bag ham. Den højtærede udenrigsminister gjorde ganske klart rede for, at der i dag ikke fandtes andre praktiske muligheder for at løse de europæiske markedsproblemer end den vej, England nu bevæger sig hen imod. Dette synspunkt kan jeg naturligvis dele; det er det samme synspunkt, som vi fra mit partis side til stadighed har gjort gældende i tinget, siden vi i 1958 begyndte at drøfte disse markedsplaner. Men på en række punkter trak den højtærede minister i land. Han går ud fra, at i det nye fællesskab, der vil opstå ved, at Danmark sammen med England slutter sig til de seks — og jeg er ganske enig i, at selv om der ikke foreligger officielle udtalelser fra engelsk side, så vil det være politisk ugørligt at trække sig tilbage fra det initiativ, der allerede er taget — vil de øvrige EFTA-lande følge efter ganske naturligt. Jeg er ikke så ganske sikker på, at de øvrige EFTA-lande vil indtage den samme realistiske stilling til dette spørgsmål.

Der er neutralitetsproblemet; der er specielle interesser i enkelte af EFTA-landene, som kan gøre det vanskeligere. Det er jo ikke ukendt for det høje ting, at den højtærede statsminister for nylig har haft en samtale med den svenske statsminister, og jeg går ud fra, at hvis de to statsministre havde set ens på disse spørgsmål, så havde vi hørt om det; men der er som sagt disse forskellige grupper i Europa, den ulyksalige deling, der truer med at svække vor verdensdel politisk, sikkerhedsmæssigt og for den sags skyld også moralsk. Der er en trang til at finde sammen, men en trang, der hæmmes af alle disse forbehold, der til stadighed dukker op.

Jeg tror, den højtærede udenrigsminister gjorde rigtigt i ikke at forsømme lejligheden til på NATO-rådets møde i Oslo at bringe det danske standpunkt til markedsplanerne

frem, men jeg vil alligevel komme med en enkelt advarsel.

Vi har efterhånden så mange af disse internationale organisationer, at det er svært at finde ud af, hvor spørgsmålene hører hjemme, og jeg er ikke utilbøjelig til at tro, at den højtærede minister kan have bidraget til, om ikke den almindelige forvirring, så i hvert fald til det ærede medlem hr. Aksel Larsens forvirring, ved at bringe spørgsmålet om den danske stilling til markedsplanerne ind i Atlantpagtrådet.

Det er blevet sagt her i salen, at det europæiske fællesmarked var identisk med — eller i hvert fald krævede, at medlemmerne var medlemmer af — Atlantpagten. Hvis det er tilfældet, vil det naturligvis være ugørligt for de neutrale EFTA-medlemmer at deltage i den nye markedssammenslutning, og jeg deler for så vidt den højtærede ministers optimisme i den forstand, at det ikke er nødvendigt, selv om jeg ser med noget større skepsis på, hvornår de kommer ind.

Når nu regeringen har indtaget det standpunkt, at det alene er i det tilfælde, at England tilslutter sig det europæiske fællesmarked, man fra dansk side vil kunne tænke sig en sådan tilslutning, så er det i og for sig konsekvent ifølge den stilling, den høje regering tog, da man fra venstres side presede for i hvert fald at få forhandlinger om en associationsaftale med de seks. Men skal det forstås således, at man ganske uden hensyn til, hvad den videre udvikling bliver, vil kæde den danske stillingtagen til disse spørgsmål til Englands? Her kommer, så vidt jeg kan se, svagheden frem i den stilling, regeringen hidtil har indtaget. Både i den højtærede statsministers og den højtærede udenrigsministers redegørelse i går fremhæves det, at det vil være en fordel for Danmark at have det britiske marked og de seks landes marked samlet i en fælles organisation.

Den højtærede minister gør i anden forbindelse ganske klart rede for, at det ikke længere er de rent kommercielle betragtninger, der bestemmer udviklingen; det stadium kom man over, da de såkaldte Maudlingforhandlinger brød sammen i 1958 og det blev helt åbenbart, at det var politiske spørgsmål, der måtte løses, at de økonomiske uden vanskelighed vil kunne bringes i orden, når de politiske modsæt-